

delijk nergens *economisch* vruchtbaar werk kan worden verricht, zonder dat de *mensch* er een werkzaam aandeel in heeft. Zijn psychophysische eigenschappen hebben in het belang van het bedrijfsleven evenzeer recht op belangstelling en vergen een grondig en zorgvuldig onderzoek."

Verrassend zijn de nieuwe publicaties, die op dit gebied den mensch naar voren schuiven. De jongste is *Mens en onderneming*, verzorgd door het Psychologisch centrum van de Nederlandsche steenkolenmijnen. Dat inderdaad verhooging van de waardeering van den menschelijken factor in het voortbrengingsproces niet overbodig is, blijkt uit de mededeeling, die in de pers circuleerde, toen Ingenieur Ringers en zijn manschappen hun werk tot droogmaking van de overstroomde gebieden in Engeland beëindigd hadden. Het bericht was in dezen merkwaardigen vorm gehuld: „Twee Nederlandsche kranen, die geholpen hebben bij het herstel van de dijkdoorbraak bij Morton in Engeland, maken zich gereed om naar Nederland terug te keeren. Ze zijn namelijk met hun werk gereed gekomen. (Het bijbehorende personeel zal zoo spoedig mogelijk worden nagezonden)."

Ook onderscheidene takken der rechtswetenschap bleven niet onberoerd van dit streven naar versterking van 's menschen positie. Het in den bezettingstijd door den Noorschen bisschop Berggrav geschreven boek *Der Staat und der Mensch* levert een suggestief antwoord op de centrale vraag: „Hoe kunnen de menschen een staat bekomen, die den mensch respecteert".

Het Charter der Vereenigde Naties vangt aan met de zelfbewuste verklaring, dat de aangesloten volken vast besloten zijn het geloof in de fundamenteele rechten van den mensch te versterken. De Minister van Buitenlandsche Zaken ten onzent benoemde bereids een Commissie van advies inzake de rechten van den mensch ter bereiking van dit groote doel.

Tot *staatsrecht* en *volkenrecht* bleef het opkomen voor verruiming der menschelijke invloedssfeer niet beperkt. In het *strafrecht* won de overtuiging, dat niet de *misdad*, maar de *misdadiger* de centrale figuur vormt, dermate veld, dat onlangs de advocaat-generaal bij het gerechtshof te Amsterdam, Mr A. A. L. F. van Dullemen in zijn voordracht *De officier van*